

नेपाल सरकार
भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय
सडक विभाग
बबरमहल, काठमान्डौ

मिति: २०८१/१२/१३

विज्ञप्ति

यस विभाग अन्तर्गत निर्माणाधिन ग्वाको फ्लाईओभरका सम्बन्धमा विगत केहि दिनदेखि विभिन्न संचार माध्यमहरूबाट प्रसारण भैरहेका केहि समाचारहरू र सामाजिक संजालमा विज्ञका नामबाट प्रेषित पोस्टहरू प्रति यस विभागको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ । ग्वाको फ्लाईओभर सम्बन्धमा जनमानसमा आधिकारिक रूपमा सत्यतथ्यको जानकारी होस् भन्ने हेतुले यो विज्ञप्ति जारी गरिएको छ ।

ग्वाको फ्लाईओभर निर्माण EPC मोडेलमा भएको ठेक्का सम्झौता हो जस अन्तर्गत डिजाइन र निर्माणको जिम्मेवारी पूर्ण रूपमा निर्माण व्यवसायीमा रहन्छ । यस सम्झौतामा निर्माण पश्चात निर्माणकार्यमा ५ वर्षसम्म र डिजाइनमा १० वर्षसम्म कुनै त्रुटी देखिएमा उक्त त्रुटीहरू सुधार गर्ने पूर्ण जिम्मेवारी निर्माण व्यवसायीको रहने प्रावधान छ । सम्झौताको यस प्रावधानले निर्माण व्यवसायीबाट डिजाइन र निर्माणकार्यको गुणस्तरका सम्बन्धमा लापरवाही हुँदैन भन्ने सुनिश्चित गर्दछ ।

Mechanically Stabilized Earth (MSE) wall भू-प्राविधिक प्रविधि प्रयोग गरी निर्माण गरिने टेवा पर्खाल हो जसमा मुख्य रूपमा माटो र प्रवलीकरणका लागि Geo Strap, Geogrid जस्ता सामग्रीहरू प्रयोग हुन्छ । यो प्रविधि परम्परागत Reinforced Cement Concrete (RCC) को तुलनामा कम खर्चिलो हुनुका साथै छिटो निर्माण गर्न सकिन्छ । विद्यका विभिन्न राजमार्ग तथा सहरी पूर्वाधार परियोजनाहरूमा यसको प्रयोग बढ्दै गएको छ । संयुक्त राज्य अमेरिकाको Sea TAC International Airport मा प्रयोग भएको ४३ मी. अग्लो MSE wall, भारतको Hyderabad Growth Corridor को overpass मा प्रयोग भएको १७ मी. अग्लो MSE wall, Bangalore International Airport को Elevated Road मा प्रयोग भएको १४ मी. अग्लो MSE Wall र नेपालकै नागढुंगा सुरंगमार्गको प्रवेशविन्दु बलम्बु Flyover मा प्रयोग भएको ९ मी. अग्लो MSE Wall यस्ता संरचनाका केहि सफल उदाहरण हुन् ।

ग्वाको फ्लाईओभरको ठेक्का सम्झौता पश्चात डिजाइनका क्रममा फ्लाईओभर निर्माण हुने जगको माटो भारबहनमा कमजोर रहेको र क्रमिक रूपमा दबने प्रकृतिको रहेको पूर्वानुमान गरिएको विषय हो । माटोको भारबहन क्षमता बढाउन र Consolidation (प्राकृतिक रूपमा माटोको दबने) प्रक्रिया पुरा गर्न भविष्यमा आउने भार बराबरको माटो भरी लामो समय सम्म छोड्नु पर्ने हुन्थ्यो । यसरी माटो भर्दा उक्त अवधिभर Service Lane मा समेत यातायात अवरुद्ध हुने र सम्झौता अनुरूप समयमै सम्पन्न गर्न नसकिने देखी निर्माण व्यवसायीले International

Geotechnical Expert को परामर्श बमोजिम माटोको भारबहन क्षमता बढाउन र दबने प्रक्रिया छिटो गर्न आफ्नै खर्चमा Stone Column को डिजाइन तथा निर्माण गरेका थिए । डिजाइनमा पूर्वानुमान गरे अनुरूप नै धेरै स्थानमा माटो समान रूपमा दबेको तर सातदोबाटोतर्फको एक भागमा असमान रूपले दब्दा Panel 4-5 बीचको Joint Gap बढ्न गएको हो। Concrete Panel गुणस्तरहिन भएर माटो भर्दा नै चर्केको होइन । सातदोबाटोतर्फ दबेको Panel झिकेर पुनः जडान गर्न Interlocked Panel हरू र panelलाई माटोसंग बाँध्ने Strap हरू Overlap भएको करिब ४० मिटर खण्डको सबै panel हरू झिकेर पुनः जडान गर्नु पर्ने र सो कार्य निर्माण व्यवसायीको आफ्नै खर्चमा भईरहेको छ । उल्लिखित panel हरू झिकेर पुनः जडान गरी यथाशक्य छिटो कार्य सम्पन्न गरी यातायात संचालन गर्ने गरी कार्य अघि बढिरहेको छ ।

ग्वाकोमा निर्माणाधिन संरचनालाई पर्यायवाची रूपमा कसैले फलाईओभर वा कसैले ओभरपास भनेता पनि कस्तो संरचना निर्माणको लागि निर्णय भएको थियो भन्ने विषय बोलपत्र सम्बन्धी कागजातमा स्पष्ट रूपमा उल्लिखित नै छ। तसर्थ, केहि संचारमाध्यममा भनिए जस्तो- निर्णय एउटा र निर्माण अर्कै पक्षै पनि भएको छैन। यस सम्झौता बमोजिम निर्माणाधिन संरचना सहरको केन्द्रमा उपयुक्त हुन्छ हुँदैन भन्ने विषयव्यक्तिपरक विषय हुन र संसार भर कैयौं सहरि क्षेत्र मा यस्ता संरचना निर्माण भइरहेका छन् र नेपालको सन्दर्भमा आगामी दिनका अनुभवसंगै यस विषयमा थप बहस गर्न सक्ने अवस्था विद्यमान नै छ । यस किसिमको MSE wall को प्रयोग भएको यो संरचना पूर्ण रूपमा पुल निर्माण गरी गरिने संरचना भन्दा कैयौं गुणा सस्तो हुने, तुलनात्मक रूपमा छिटो निर्माण गर्न सकिने, सुन्दर डिजाइन दिन सकिने र नेपालमा नविनतम प्रविधि भित्र्याउन सकिने देखिएकोले विभागीय निर्णयानुसार नै यस किसिमको संरचना निर्माण गर्ने सम्झौता भएको हो । सम्बन्धित निकायसंग यस विषयमा सत्यतथ्य सोधपुछ नै नगरी सडक विभागका कर्मचारीलाई उदृत गरेको हवाला दिँदै यस किसिमको संरचनाको छनौटनै गल्ती भएको र निर्माणमा समेत गम्भिर त्रुटी भएको स्वीकारेको भनी समाचार सम्प्रेषण हुनु अत्यन्त दुखद् छ ।

राज्यको चौथो अंगका रूपमा रहेको संचार माध्यमले जनमानसमा सत्यतथ्य सूचना प्रवाह गर्ने अत्यन्त महत्वपूर्ण र संवेदनशील जिम्मेवारी बहन गरेको हुन्छ । अतः यति गहन जिम्मेवारी बहन गर्नु हुने संचार माध्यमले ग्वाको फलाईओभर निर्माणमा अहोरात्र खटिएका निर्माण व्यवसायी र कर्मचारीको मनोबल उच्च राख्न आधिकारिक निकायबाट सत्यतथ्यको जानकारी लिएर मात्र समाचार सम्प्रेषण गर्नु हुन यस विभाग अनुरोध गर्दछ ।

99/93

प्रवक्ता